

alen, blive fuldstændig afgiftsfrie og endogsaa blive det strax. Det forekommer mig, at denne Bestemmelse vel kan siges at have det Betænkkelige ved sig, at den jo næsten sætter en Normalstørrelse for saadanne Boliger, idet det ikke let vil falde nogen Byggherre, som overhovedet vil indrette Smaaleiligheder, ind at overskride denne Grændse af 80 Kvadratalen med 10, 20 eller 30 Men, da saa Leilighederne blive afgiftspligtige. Jeg maa altsaa gjøre opmærksom paa, at det her angivne Maal af 80 Kvadratalen som det høieste Maal for, hvad der er skattefrit, sandsynligvis ogsaa ved alle Nybygninger i Kjøbenhavn vil blive det høieste Maal for Smaaleiligheder. Det er ikke ønskeligt i mine Tanker; det er at sætte en Præmie for kun at indrette Leiligheder af saa ringe Udstrækning, at de kunne svare til de allertærveligste Fordringer. Men nu skal jeg fremhæve Udsiden ved denne Bestemmelse, en Udside, som det forekommer mig, at det ærede 1ste Medlem for 1ste Kredts maa paaskønne, og det er, at man, saavidt jeg ser, gennem denne Bestemmelse i Virkeligheden i høj Grad opmuntres til at indrette nye Steder, saaledes at samtlige Leiligheder i dem blive afgiftsfrie. Der vil derigjennem naas, hvad den ærede Lands- thingsmand med saa stor Føie paapegede som den væsentlige Faktor til Nedsættelse af Prisen paa Leiligheder, at der tilveiebringes en langt større Mængde Smaaleiligheder. Den Konkurrence, som derved vil opstaa, vil, som den ærede Lands- thingsmand med fuld Føie sagde, bidrage langt mere til at nedsætte Leieprisen end selve Eftergivelsen af det Skattebeløb, som vi her slaa en Streg over.

Jeg maa tilstaa, at dersom dette Lovforslag ikke havde nogen Fortid, saa vilde jeg være overmaade betænkelig ved at stemme for dets videre Fremme, end sige for at give det min Stemme paa det sidste Stadium; men som den høitærede Minister allerede har bemærket, har det en Fortid, og det har en meget gammel Historie, da det jo stammer allerede fra 1802. Jeg tror nok, at der kunde reises Tvivl om, hvorvidt det Princip, der blev slaet fast i 1802, var rigtigt; men allerede dets Alder og den Uværdighed, det derigjennem har opnaaet, er for mig i det Mindste en Grund til ikke nu at ville kuldstafe det. Jeg vil nødig paa dette Punkt ligesaa lidt som paa andre være for radikal. — Sertil kunde jeg maaste med fuld Føie indskrænke mine Bemærkninger om Lovforslaget nu ved Sagens første Behandling, men da allerede saa mange enkelte Bestemmelser i Lovforslaget ere blevne undergivne Kritik, maatte det maaste være mig tilladt — ingenlunde for blot at øve den Kunst at kritisere, men kun for at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed ogsaa paa dette Punkt — at gjøre opmærksom paa, at Bestemmelsen i § 2, i det Mindste forsaavidt den angaar Landkredse, og jeg tror ogsaa forsaavidt den angaar Kjøbstæderne, synes at forud-

sætte, at alle Bygninger paa Landet ere eller skulle være brandsforsikrede, og det i den samme Klasse. Jeg savner i denne § 2 en lignende Tillægsbestemmelse som den, der findes i Fredg. af 1802 om, at Værdien af de Bygninger, som ikke ere brandsforsikrede, bliver at undersøge særskilt for sig. Desuden tror jeg, at der vil være ganske nødvendigt, naar man navnlig paa Landet vil knytte Afgiftsfriheden til et bestemt mindste Maal af Assurancesummen eller rettere af Vurderingssummen til Brandsforsikring, at man forbeholder Administrationen en Ret til at lade foretage Omvurdering, naar den finder det passende; thi som bekendt svarer ingenlunde Assurancesummen til Bygningernes virkelige pæblittelige Værdi, serlig paa Landet, hvor det er meget almindeligt, at Bygningerne blive staaende for en langt lavere Vurderingssum, end de i Virkeligheden ere værd, og det i den Grad lavere, at man forbauses over, at vedkommende Ciere finde sig beroligede ved en saadan Assurance, ja, jeg tror endogsaa at kunne sige, uden at jeg skal blive modsagt, at først, naar Ildbrand er indtraadt, bliver man opmærksom paa, i hvilket mærkverdigt Misforhold Assurancesummen, altsaa Vurderingssummen, staar til det Udvalgte virkelige Værdi.

L. Critsen: Jeg skal villig erkjende, at dette Lovforslag gaar ud paa at lette en Byrde for de mindre Bemidlede, men jeg kan dog ikke lade være at udtale, at jeg synes, at Lettelsen er noget ringe. Naar det ærede 2det Medlem for 9de Kredts (Gstrup) yttrede, at der er det ved den Sag, som der her er Tale om, at den er saa gammel, saa er det netop dette, jeg beklager; thi det forekommer mig, at denne Stattebyrde har udvillet sig paa en saadan Maade siden 1802, at den er alt Andet end heldig. Hartkornet fik ganske vist den Gang sin Del af Byrden, men Hartkornet er endnu det samme, uagtet det nu har mindst den tidobbelte Værdi af, hvad det havde i 1802. Hvorledes stiller det sig derimod med den Byrde, der blev lagt paa Bygningerne eller paa de Næringsdrivende? Med Hensyn til denne forholdet det sig saaledes, at det Beløb, som først svarede, maaste er blevet 6, 7 Gange fordoblet, og det paa en Tid, hvor netop den Klasse, jeg sigter til, af Tilstandsforholdene, ikke af selve Lovgivningen, trykkes mere og mere. Jeg er noget angstelig ved at udtale, men jeg skal dog ikke unblade det, at det efter min Mening, naar man overhovedet vil gjøre Noget for de Ubedidlede, vil være langt heldigere da at ligne det hele Beløb paa alle Bygninger i Landet. Jeg tror, at naar Afgiften lægges paa alle Bygninger, alle Behøvelsleiligheder over hele Landet, vil den blive saa forsvindende for den Enkelte, at den ikke vil føles, hvortæn af de Store eller de Smaa, og derved vilde man komme bort fra mange Ulemper, som nu træde frem. En Vanske-